

Ivan XXIII

Apostolska poslanica

Inde a primis

*o štovanju
Predragocjene Krvi
Gospodina našega Isusa Krista*

30. lipnja 1960.

S talijanskog preveo: Mato Balić
(bilješke su označene, ali ne prevedene)

(naslov talijanskog izdanja:
La „INDE A PRIMIS“
di Papa Giovanni XXIII
Commento di D. Dino Gioia c.pp.s.)

1967

Pia Unione del Prez.mo Sangue
Piazza dei Crociferi, 49
00187 - Roma

Izdaje:

Družba Misionara Krvi Kristove, Zagreb 2000. god.

Apostolsko pismo „Inde a primis“ dokument je redovitoga papinskoga učiteljstva. Nije enciklika ili definicija: samo brižno tumačenje suvremene misli Crkve koja želi obnoviti vanjske i nutarnje strukture. To je poticajni papin glas koji poziva da se „gorućim žarom okrenemo božanskom izrazu Gospodinova milosrđa prema pojedinim dušama, svetoj Crkvi i cijelom svijetu, kojemu Isus ostaje Otkupitelj i Spasitelj. Hoćemo reći prema POBOŽNOSTI PREDRAGOCJENOJ KRVI“ („Inde a primis“).

*Časna braćo,
pozdrav i apostolski blagoslov!*

Više puta Nam se od prvih mjeseci Naše papinske službe događalo - a riječ je bila često brižnom i čistom glasnicom Našega vlastitoga osjećaja - da pozivamo vjernike da se u živoj i svakidašnjoj pobožnosti gorućim žarom okrenu prema božanskom izrazu Gospodinova milosrđa prema pojedinim dušama, prema svetoj Crkvi i prema cijelom svijetu, kojemu Isus ostaje Otkupiteljem i Spasiteljem. Hoćemo reći prema pobožnosti Predragocjenoj Krvi.

Ta pobožnost nam je bila ulivena u samom kućnom ozračju u kojem je cvjetalo Naše djetinjstvo, i sada se sa živim osjećajem sjećamo moljenja Litanija Predragocene Krvi koje su naši stari obavljali u mjesecu srpnju.

Prisjećajući se Apostolova spasonosna poticaja: „Pazite na sebe i na sve stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima, da pasete Crkvu Božju koju steče krvlju svojom“¹, vjerujemo, o časna braćo, da među brige Naše univerzalne pastoralne službe, nakon bdijenja oko zdrave nauke, povlašteno mjesto treba imati skrb koja se tiče pravoga odvijanja i porasta vjerničke pobožnosti, u očitovanjima liturgijskoga i privatnoga kulta .

*Pobožnosti prema Kristu :
njihov sklad i njihovo prvenstvo*

Čini nam se stoga posebno prikladnim svrnuti pozornost Naših dragih sinova na nerazrješivu svezu koja uz dvije pobožnosti, već tako raširene u krilu kršćanskoga puka, to jest uz pobožnost Presvetom Imenu Isusovu i njegovu Presvetomu Srcu, treba prijediniti onu koja ima za cilj častiti Predragocjenu Krv utjelovljene Riječi „prolivenu za mnoge na otpuštenje grijeha“².

Ako je doista od najveće važnosti da između katoličkoga Vjerovanja i liturgijskih čina Crkve vlada spasonosni sklad, jer „*lex credendi legem statuat supplicandi*“³, te da nikada ne budu dopušteni oblici kulta koji ne izviru iz najčišćih izvora prave vjere, pravedno je također da cvjeta sličan sklad među različitim pobožnostima, tako da ne bude suprotnosti ili razdvajanja između onih koje se poštuju kao temeljne i kao one koje više posvećuju, a u isto vrijeme među osobnim i drugotnim pobožnostima neka prvenstvo u poštivanju i praksi imaju one koje bolje naglašavaju univerzalnu ekonomiju spasenja koju je izveo „jedan Posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, koji sebe samoga dade kao otkup za sve“⁴. Krećući se u tom ozračju prave vjere i zdrave pobožnosti, vjernici su sigurni da osjećaju s Crkvom („*sentire cum Ecclesia*“), odnosno da žive u zajedništvu molitve i ljubavi s Isusom Kristom, utemeljiteljem i Vrhovnim svećenikom one uzvišene vjere, koja od njega, u njegovu imenu, zadobiva svoje dostojanstvo i vrijednost.

Ako sada ukratko bacimo pogled na divne napretke koje je katolička Crkva provela na polju liturgijske pobožnosti, u spasonosnom suglasju s razvojem svoje vjere u prodiranju u božanske istine, nesumnjivo je utješno utvrditi da u nama najbližim stoljećima nije odstrane ove Apostolske stolice nedostajalo jasnih i opetovanih potvrda suglasnosti i ohrabrenja za sve tri gore spomenute pobožnosti; pobožnosti koje su od Srednjega vijeka prakticirale mnoge pobožne duše i koje su se poslije proširile u različite biskupije, redove i redovničke kongregacije, a koje su od Petrove stolice dobivale potvrdu pravovjerja i odobrenje za sveopću Crkvu.

Dovoljno je podsjetiti kako su Naši prethodnici od 16. stoljeća nadalje obogatili duhovnim povlasticama pobožnost Presvetom Imenu Isusovu, koje je neumorni apostol u prošlom stoljeću, u Italiji, bio sv. Bernardin Sijenski. U čast toga Presvetoga Imena odobreni su ponajprije Časoslov i sv. Misa, te zatim litanije⁵. Ne manje izvrsne bijahu povlastice koje su Rimski pape dodijelili štovanju Presvetoga Srca Isusova, u čijem su divnom širenju velik udjel imale objave Presvetoga Srca sestri Margeriti M. Alacoque⁶ te je bilo tako uzvišeno i jednodušno poštivanje Vrhovnih svećenika prema toj pobožnosti te su izvoljeli prikazati njezinu narav, braniti njezinu zakonitost preporučivati njezino prakticiranje mnogim službenim dokumentima, kojima su kruna tri važne enciklike o tom predmetu⁷.

Pobožnost Isusovoj Krvi

No, također je pobožnost prema Predragocjenoj Krvi, čiji je divni širitelj u prošlom stoljeću bio rimski svećenik sveti Gašpar Del Bufalo, imala zasluženu suglasnost i zaštitu ove Apostolske stolice. Vrijedi doista podsjetiti da su po naredbi pape Benedikta XIV sastavljeni sv. Misa i Časoslov u čast klanjanja vrijedne Krvi Božanskoga Spasitelja; te da je Pio IX, da udovolji zavjetu učinjen u Gaeti, želio da se njezino liturgijsko slavljenje proširi na sveopću Crkvu⁸. Doista je blage uspomene papa Pio XI na spomen obljetnice 19. stoljeća Otkupljenja uzdigao gore spomenuti blagdan na razinu obreda prvoga razreda kako bi od porasle liturgijske svečanosti porasla sama pobožnost te da bi se što obilniji plodovi otkupiteljske Krvi izlili na ljude.

Slijedeći tako primjer Naših prethodnika, sa svrhom da se na kraju potakne pobožnost prema Predragocjenoj Krvi neokaljanoga Jaganjca Isusa Krista, odobrili smo njezine Litanije, prema redu odobrenom od Svete kongregacije za obrede⁹. Potičući također njihovo moljenje u cijelom katoličkom svijetu, bilo privatno ili javno, proširenjem specijalnih oprosta¹⁰.

Neka ovaj novi čin „brige za sve Crkve“¹¹, vlastite Vrhovnom svećeniku, u vremenima vrlo teških i hitnih duhovnih potreba, probudi u duši vjernika osvjedočenost o trajnoj, univerzalnoj, silno praktičnoj vrijednosti ovih triju gore pohvaljenih pobožnosti.

Krv, dostojna klanjanja, i duhovno pilo

Približujući se stoga blagdanu i mjesecu koji su posvećeni štovanju Krvi Kristove, cijene našega otkupljenja, zaloga spasenja i vječnoga života, neka vjernici o njoj što pobožnije razmatraju i neka što češće pristupaju sakramentu euharistije. Neka razmatraju, prosvijetljeni spasonosnim poukama koje proizlaze iz Svetih knjiga i iz nauke Otaca i Naučitelja Crkve o preobilnoj i neizmjerne vrijednosti te doista predragocjene Krvi „*cuius una stilla salvum facere totum mundum quit ab omni scelere*“¹², kako pjeva Crkva s Anđeoskim učiteljem, i kako je mudro potvrdio Naš prethodnik Klement VI¹³. Budući da je neizmjerena vrijednost krvi Bogo-čovjeka i budući da je neizmjerena bila ljubav koja ga je potakla da je prolijeva već od osmoga dana svojega rođenja te zatim preobilno u agoniji u Maslinskom vrtu¹⁴, u bičevanju i krunjenju trnovom krunom, pri uspinjanju na Kalvariju i u raspeću, i na kraju iz široke rane na boku, kao simbolu te iste božanske Krvi koja teče u sve sakramente Crkve, ne samo da je prikladno, nego nam je vrhunska dužnost da joj se iskazuju čini klanjanja i zahvalne ljubavi od strane svih koji su preporođeni u njezinoj spasonosnoj kupelji. I u kultu latrije koji treba iskazivati kaležu Krvi Novoga Saveza, osobito u trenutku njegova podizanja u misnoj žrtvi, osobito je dolično i spasonosno da slijedi Pričest tom istom Krvlju, nerazrješivo povezanom sa Tijelom našega Spasitelja u sakramentu euharistije. U jedinstvu dakle sa svećenikom koji slavi sv. Misu vjernici mogu s punom istinom ponavljati u

duhu one riječi koje on izgovara u trenutku pričesti: „*Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo ... Sanguis Domini Nostri Iesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen*“. Na taj način vjernici koji će dostojno pristupiti, imat će udjela u preobilnim plodovima otkupljenja, uskrsnuća i života vječnoga koje je Kristova prolivena Krv „na poticaj Duha Svetoga“¹⁵ zaslužila za cijeli svijet. I nahranjeni Tijelom i Krvlju Kristovom, postavši dionicima njegove božanske kreposti po kojoj su izrasli tolike vojske mučenika, ići će u svakidašnje borbe u žrtve sve do mučeništva, ako treba, u obranu kreposti i kraljevstva Božjega, osjećajući u sebi samima onaj žar ljubavi u kojem je Sv. Ivan Zlatousti uskliknuo: „Pođimo od ovoga stola kao lavovi iz čijih usta suklja oganj, postavši strašnima đavlu, misleći na to tko je naša Glava, i koliko je ljubav pokazao prema nama ... Ova Krv ako je primljena dostojno udaljuje đavle, doziva k nama anđele, i samog Gospodara anđela ... Ta Krv, prolivena, čisti sav svijet... To je cijena svemira, njome Krist otkupljuje Crkvu ... Takva misao treba zauzdati naše strasti. Dokle ćemo, doista, ostati vezani uz sadašnji svijet? Dokle ćemo ostati lijeni? Dokle ćemo zanemarivati misliti na naše spasenje? Razmislimo, koja dobra nam se Gospodin udostojao udijeliti, budimo zahvalni, slavimo ga ne samo vjerom nego i djelima“¹⁶.

Spasonosni plodovi i očinski poticaj

O, kad bi kršćani što češće razmišljali o očinskoj opomeni prvoga pape: „Vrijeme svoga proputovanja proživite u bogobojznosti. Ta znate ... da niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom ... nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane!“¹⁷, kad bi što hitrije i pomnije poslušali poticaj Apostola naroda: „Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!“¹⁸. Koliko bi dostojnije na izgradnju drugih, bilo njihovo ponašanje; koliko spasonosnija za cijelo čovječanstvo prisutnost Kristove Crkve u svijetu! I kad bi svi ljudi slijedili pozive Božje milosti, koji želi da se svi spase¹⁹, jer je htio da svi budu spašeni Krvlju njegova Jedinorođenca te sve zove da budu udovi jednog jedinoga mističnoga Tijela, kojemu je Krist Glava, koliko bratskiji bi postali odnosi među pojedincima, narodima, nacijama; koliko bi mirniji, dostojniji Boga i ljudske naravi, stvorene na sliku i priliku Svevišnjega²⁰, proizašao društveni suživot!

Razmatrajući taj uzvišeni poziv sv. Pavao je pozivao vjernike koji su dolazili iz izabranoga naroda, skloni misliti s nostalgijom na prošlost koje je bila samo blijeda slika i predigra Novoga Saveza: „... vi ste pristupili gori Sionu i gradu Boga živoga, Jeruzalemu nebeskom, neprobrojenim tisućama anđela, svečanom skupu, Crkvi prvorodenaca zapisanih na nebu, Bogu, sucu svijetu, dusima savršenih pravednika i Posredniku novoga Saveza - Isusu - i krvi škropljeničkoj što snažnije govori od Abelove“²¹.

S punim povjerenjem, o časna braćo, da ovi naši očinski poticaji, obznanjeni preko vas na način koji ćete smatrati najprikladnijim kleru i vama povjerenim vjernicima, neće biti samo dragovoljno spasonosno izvršeni, nego dapače žarkom revnošću, pod okriljem nebeskih milosti i zalogom naše posebne blagonaklonosti srdačno podjeljujemo apostolski blagoslov svakomu od vas i svim vašim stadima te na posebna način onima koji će velikodušno odgovoriti na naš poziv.

U Vatikanu, 30. lipnja 1960.

Ivan PP. XXIII

- (1) *Act.* 20, 28.
- (2) Cfr. *Matth.* 26, 28.
- (3) Cfr. Enc. *Mediator Dei*, AAS XXXIX (1947), p. 54.
- (4) *I Tim.* 2, 5-6.
- (5) Cfr. AAS XVIII (1886), p. 509.
- (6) Cfr. *Off. Festi 8S. Cordis Iesu*, II Noct. lect. V.
- (7) Litt. Enc. *Annum Sacrum*, Acta Leonis, vol. XIX (1899), p. 71 sq.; Litt. Enc. *Miserentissimus Redemptor*, AAS., vol. XX (1928), p. 165 sq.; Litt. Enc. *Haurietis aquas*. AAS., vol. XXXXVIII (1956), p. 309 sq.
- (8) Decr. *Redempti sumus*, die 10 mensis Augusti 1849; cfr. Arch. S. C. Rit. *Decr. ann.* 1848-1849, fol. 209.
- (9) Cfr. AAS., vol. LII (1960), pp. 412-413.
- (10) Decr. S. Poen. Ap., die 3 mensis Mart. 1960; cfr. AAS., vol. LII (1960). p. 420.
- (11) Cfr. *I Cor.* 11, 28.
- (12) Hymn. *Adoro te, devote*.
- (13) Bulla *Unigenitus Dei Filius*, XXV Ian. MCCCXLIII; Denz. - R., 550.
- (14) Cfr. *Luc.* 22. 43.
- (15) *Hebr.* 9, 14.
- (16) In *Ioan. Homil.* XLVI; *Migne P. G.* LIX, 260-261.
- (17) *I Petro* 1, 17-19.
- (18) *I Cor.* 6, 20.
- (19) Cfr. *I Tim.* 2, 4.
- (20) Cfr. *Gen.* 1, 26.
- (21) *Hebr.* 12, 22-24.